

رسیدگی به تراکنش‌های بانکی

بخش اول

بی‌تردید امروزه رسیدگی به تراکنش‌های بانکی برای شما هم به‌عنوان یک مؤدی حقیقی با حقوقی که دارای کسب‌وکار کوچک یا بزرگ هستید، یا حتی فارغ از اینکه صاحب کسب‌وکار هستید یا نه به‌عنوان یک دغدغه مطرح است؛ چراکه عدم امکان دریافت یا جمع‌آوری و طبقه‌بندی اسناد و مدارک قابل‌اتکا در زمان معاملات تجاری باعث شده است تا امروز نگران سوءظن سازمان امور مالیاتی و دریافت ابلاغیه به‌منظور مراجعه برای بررسی تراکنش‌های بانکی نزد ممیز مالیاتی باشید.

قاعدتاً این موضوع دغدغه‌ای جدی برای شماست که چطور ثابت کنید گردش بانکی شما اصلاً درآمد یا در راستای روابط تجاری نبوده است و در قبال آن متحمل هزینه‌های تجاری و تبلیغاتی شده‌اید؛ اما شما برای ادعای خود اسناد و مدارک مدون و قابل‌اتکایی برای ارائه به سازمان امور مالیاتی در دست ندارید و در نتیجه ادعای شما مردود شمرده خواهد شد و سازمان امور مالیاتی، مالیات بر درآمد شما را بر مبنای مجموع گردش بستانکاری حساب‌های بانکی لحاظ می‌فرماید. امروزه بهترین راه‌حل برای شما آگاهی از آخرین دستورالعمل رسیدگی به تراکنش‌های بانکی است که ما در این مقاله به تشریح مبنای رسیدگی به تراکنش‌های بانکی و بررسی موجه بودن یا نبودن نگرانی‌های شما می‌پردازیم.

تهیه و تنظیم:
علی مولایی
مدرس و مشاور مالیاتی

نحوه رسیدگی به تراکنش‌های بانکی

با توجه به اهمیت نحوه رسیدگی به تراکنش‌های بانکی توسط ممیزین مالیاتی، سازمان دستورالعملی صادر کرد تا با نظر به این که قطعاً تمام واریزی‌های بانکی (گردش بستانکاری) دلیلی بر درآمد مؤدی نیست، تراکنش‌های بانکی مؤدیان پالایش شود و در صورتی که میزان تراکنش‌های بانکی نامشخص یا مشکوک بیشتر از حدنصاب باشد، از مؤدی دعوت می‌گردد تا با ارائه برگ تشخیص برآوردی به ایشان، نسبت به رفع ابهام از موارد نامشخص اقدام نماید؛ اما نکته‌ی حائز اهمیت الزام به آگاهی مؤدیان از نحوه برخورد با فرایند رسیدگی به تراکنش‌های بانکی است که مؤدیان در زمان مراجعه به سازمان امور مالیاتی در کمال آرامش لوح فشرده‌ی حاوی تراکنش‌های نامشخص را دریافت می‌کنند و طی یک ماه مهلت‌دارند تا نسبت به مشخص کردن مواردی که مشمول مالیات نیست، به‌علاوه ارائه مستندات لازم به‌منظور مشخص شدن تراکنش‌های بانکی مشکوک اقدام کنند و درخواست رسیدگی مجدد را داشته باشند.

دستورالعمل رسیدگی به تراکنش‌های بانکی

طبق بخشنامه ۲۰۰/۹۹/۱۶، به‌عنوان دستورالعمل رسیدگی

سقف رسیدگی به تراکنش‌های بانکی چقدر است؟

ابتدا باید توجه داشته باشیم که طبق بخشنامه‌ی ۱۶/۹۹/۲۰۰، قبل از سال ۱۳۹۵، تراکنش‌های بانکی تا سقف ۱۵ میلیون تومان (به‌استثنای تراکنش‌های واریزی از طریق دستگاه پوز یا درگاه الکترونیکی پرداخت) مورد رسیدگی قرار نمی‌گیرد؛ اما حتماً بارها شنیده‌ایم که گردش حساب بالای ۵ میلیارد تومان، سالیانه برای سازمان امور مالیاتی حساسیتی ایجاد نمی‌کند. (با توجه به این که ۵ میلیارد تومان در آخرین بخشنامه سازمان در خصوص تراکنش‌های بانکی صادرشده ۵۲۳۲/۲۳۰/ذکرشده است.) اما گفتنی است، واقعاً در عمل این طور نیست و سامانه‌ی اطلاعات جامع سازمان امور مالیاتی به تعداد تراکنش‌های بانکی یا منبع واریز کننده وجه حساسیت نشان می‌دهد و گاهی دیده‌شده که فردی با گردش ۱۰۰ میلیون تومان مورد رسیدگی تراکنش‌های بانکی قرار گرفته است. از این رو باید نسبت به تمهیداتی همچون جمع‌آوری اسناد و مدرک مربوطه برای تراکنش‌هایی که انجام می‌شود و نوع ارائه‌ی گزارش به سازمان امور مالیاتی واقف باشید.

نحوه‌ی رسیدگی به تراکنش‌های بانکی مشکوک به چه صورت است؟

با وجود این که صراحتاً در دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌ها بر نحوه‌ی اجرا و رسیدگی به تراکنش‌های بانکی مشکوک تأکید شده است با این مضمون که لازم است نحوه‌ی بررسی و تشخیص تراکنش‌های بانکی مشکوک زیر نظر کمیته‌ای که متشکل از مدیریت کل سازمان با سمت رئیس کمیته، معاون حسابرسی سازمان به‌عنوان دبیر کمیته و رئیس امور حسابرسی و نماینده دادستانی انتظامی مالیاتی و مسئول حراست اداری بررسی گردد، اما در عمل فرایند تشخیص، صرفاً منوط به نظر کارشناس بررسی کننده است. همچنین با وجود تأکید بر این که در صورت عدم دستیابی به اطلاعات کافی، اظهارات مؤدیان به‌صورت شفاهی و کتبی موردقبول واقع شود، ولی در واقع تأکید مسئول بررسی کننده بر اظهارات خلاف واقع مؤدیان است که با نادیده گرفتن مکتوبات، پرونده را به هیئت‌های حل اختلاف ارجاع می‌نماید.

ادامه دارد...

به تراکنش‌های بانکی، برخی از مبادلات مالی جنبه‌ی درآمدی ندارند؛ از جمله واریز و برداشت‌های مربوط به اعضای هیئت‌مدیره و سهامداران (در صورت ثبت در دفاتر)، دریافت‌ها و پرداخت‌های حق شارژ، دریافت و پرداخت به بستگان، تسهیلات بانکی، انتقال بین حساب‌های شخصی یا حساب شرکا، تنخواه‌داری با تأیید کارفرما، مبادلات مالی تحت عنوان قرض یا ودیعه، خسارت دریافتی از بیمه، گردش مالی ناشی از واسطه‌گری به شرطی که درآمد نباشد، درآمدهایی که مالیات آن‌ها پرداخت‌شده است، مثل درآمد حاصل از فروش ملک یا فروش سهام و واریزی‌های کمتر از ۱۵ میلیون تومان اشخاص حقیقی برای قبل از سال ۱۳۹۵ که در ادامه به تشریح هر یک از این موارد می‌پردازیم.

رسیدگی به تراکنش‌های بانکی قبل از سال ۹۵

طبق قانون، مهلت رسیدگی به تراکنش‌های بانکی قبل از سال ۹۵ تا ۵ سال بعد از پایان سال مالی است؛ به‌طور مثال، اگر شما در سال ۹۵ تراکنش بانکی مشکوک به درآمد داشته باشید، مهلت رسیدگی به آن ۵ سال بعد از پایان خرداد سال ۹۶ است؛ اما طبق ابلاغیه ۲۳۰/۳۷۵۹/د مورخ ۱۴۰۰/۰۶/۳۱ سازمان امور مالیاتی موظف است تراکنش‌های بانکی سال ۱۳۹۵ لغایت پایان ۱۳۹۷ را تا بهمن ۱۴۰۰ رسیدگی نماید و مؤدیانی که گردش بستانکاری ایشان کمتر از ۵ میلیارد تومان است و تاکنون رسیدگی نشده‌اند، مشمول حسابرسی و رسیدگی مالیاتی نیستند و طبق دادنامه (رای دیوان عدالت اداری) به شماره‌ی ۱۵۱۱۵۲۷/۱۳۹۰۰۰۰۰۰۰۰ مورخ ۱۴۰۰/۰۶/۲۰ رسیدگی به تراکنش‌های بانکی سال ۹۴ مردود است.

عنوان مقاله: رسیدگی به تراکنش‌های بانکی

موضوع: حقوقی - اقتصادی

مدت زمان مطالعه: ۱۰ دقیقه

